

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

ДОКЛАД

за първо гласуване на Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 802-01-12, внесен от Министерски съвет на 17.04.2018 г.

Комисията по труда, социалната и демографската политика на редовно заседание, проведено на 2 май 2018 г., разгледа и обсъди Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 802-01-12, внесен от Министерски съвет.

В заседанието участваха господин Лазар Лазаров, заместник министър на труда и социалната политика, Калина Петкова, Директор на дирекция Трудово право, обществено осигуряване и условия на труд“ и Петя Малакова, началник отдел в дирекция „Трудово право, обществено осигуряване и условия на труд“ в Министерството на труда и социалната политика, Весела Караиванова, подуправител на Националния осигурителен институт, Никола Абаджиев, председател на БАДДПО и представители на синдикални, работодателски и граждански организации.

Законопроектът беше представен от заместник министър Лазар Лазаров.

С проекта на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване се въвеждат изискванията на Директива 2014/50/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно минималните изисквания за повишаване на мобилността на работниците между държавите членки чрез подобряване на придобиването и запазването на допълнителни пенсионни права, която Република България следва да транспонира в срок до 21 май 2018 година.

Директивата въвежда правила, с които се улеснява упражняването на правото на работниците на свободно движение между държавите членки чрез намаляване на препятствията, създадени от някои разпоредби, отнасящи се до определени схеми за допълнително пенсионно осигуряване.

На ниво Европейски съюз са констатирани пречки пред мобилността на работниците, свързани със схемите за допълнително пенсионно осигуряване в различните държави членки. Могат да бъдат посочени четири основни проблема, които възпрепятстват упражняването на правото на свободно движение:

- Данъчно третиране на трансграничните вноски и трансфери;
- Условия за придобиване на допълнителни пенсионни права;

- Правила за запазване на пасивните пенсионни права
- Начинът, по който се организира прехвърлянето на придобитите права.

Директивата има за цел да преодолее тези пречки, като подобри условията за придобиване и запазване на допълнителните пенсионни права.

В действащите разпоредби на Кодекса за социално осигуряване липсва законоустановен изчаквателен период, което създава възможност за прилагане от страна на работодателите на необосновано дълги периоди на изчакване, в които новопостъпилите работници и служители и работещите по договор за управление и контрол няма да бъдат осигурявани във фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване.

Във връзка с това със законопроекта се предлага нормативно определен максимален срок на изчакване - до 6 месеца, след изтичането на който работодателите, в качеството им на осигурители, ще са длъжни, ако осигуряват останалите си работници и служители, да започнат да внасят осигурителни вноски във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване или фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми за новопостъпилия работник или служител или за лицето, с което е сключен договор за възлагане на управление и контрол.

В предварителна оценка на въздействието на предлагания законопроект е записано, че със законопроекта се цели:

- Въвеждане на изискванията на директивата, която Република България следва да транспонира в срок до 21 май 2018 г. и по този начин да спази поетите от нея задължения по Договора за функционирането на Европейския Съюз (ДФЕС), като избегне риска от налагане на санкции за неизпълнение.
- Премахване на пречките за мобилността на работниците на пазара на труда в държавите-членки.
- Улесняване упражняването на правото на работниците на свободно движение както между държавите членки, така и в рамките на съответната държава.
- Гарантиране и запазване на пенсионните права на всички работници, включително на работниците мигранти.

В същата оценка е записано още, че заинтересованите страни са следните:

1. Лицата, които полагат труд по трудово, по служебно правоотношение и по договори за управление и контрол, и техните наследници, които по данни на Националния осигурителен институт към м. април 2017 г. са 2 429 489.
2. Работодателите, осигурителите и лицата - възложители по договори за управление и контрол, чиито брой по данни на НОИ към м. април 2017 г. е 213 906.

3. Пенсионерите във фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване и техните наследници, които по данни на Комисията за финансов надзор към м. септември 2017 г. са 1244.

4. Пенсионно-осигурителните дружества, които са 9 на брой.

Към законопроекта е приложена справка от Министерството на правосъдието, от която е видно, че съгласно чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, относно съответствието на законопроекта с Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧОС) и с практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), предложеният законопроект не създава нормативни предпоставки за противоречие с разпоредбите на ЕКЗПЧОС и практиката на ЕСПЧ.

Разглеждания законопроект е бил обсъден на 26 март 2018 г. от Комисията по осигурителни отношения към Националния съвет за тристранно сътрудничество и на 30 март 2018 г. от Националния съвет за тристранно сътрудничество. И двата органа са подкрепили с единодушие законопроекта.

В Комисията бяха получени становища на КТ „Подкрепа“, Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО), Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), Комисията за финансов надзор, Министерството на труда и социалната политика.

От КТ „Подкрепа“ и Комисията за финансов надзор подкрепят законопроекта без забележки.

От БАДДПО изразяват неодобрение от това, че Директивата е приета и публикувана преди четири години - на 16.04.2014 г., а се предлага за хармонизиране с българското законодателство в крайния ѝ срок. Това забавяне, според Асоциацията води до бързане и в последна сметка до неефективна дискусия и механично приемане на текстове. Що се отнася конкретно до някои от текстовете на законопроекта, от БАДДПО са със становището, че и досега съгласно действащия КСО пенсионните права в допълнителен пенсионен фонд са уредени за осигуреното лице и неговите наследници. Тези права се пазят и след прекратяване на правоотношението между предприятието осигурител и осигуреното лице, включително и ако е преустановено внасянето на осигурителни вноски в съответния фонд.

От АИКБ подкрепят с резерва законопроекта, като отбелязват, че с него се налагат ограничения, каквито не следват от релевантното европейско законодателство. Директивата изисква прилагане за допълнителното доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми, докато законопроектът предвижда обхващане на всички форми на допълнителното доброволно пенсионно осигуряване, което означава, че се разширява обхвата на приложение, без да има подобно европейско изискване. В перспектива е възможно да продължи обезличаването на допълнителните пенсионни фондове с работодателска вноска - нещо, което ерозира установения в страната модел и

ограничава възможностите за избор на работодателите. Това са основания, с които от работодателската организация не подкрепят безусловно предложения законопроект.

В проведената дискусия взеха участие народни представители Румен Генов и Хасан Адемов. Те изразиха подкрепа за законопроекта, с разбирането, че с него по подходящ начин в българското законодателство се въвеждат изискванията на Директивата, с което България изпълнява ангажиментите си като държава-членка на Европейския съюз.

След приключване на обсъждането и проведеното гласуване с резултати:
19 гласа „за“, без гласове „против“ и „въздържал се“ ,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да подкрепи на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 802-01-12, внесен от Министерски съвет на 17.04.2018 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на КТСДП:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ